

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE WOJEWODY LUBUSKIEGO

NK-I.4131.228.2019.ABej

z dnia 31 października 2019 r.

Rada Gminy Stare Kurowo

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2019r., poz. 506 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Rady Gminy Stare Kurowo z dnia 23 września 2019 r. Nr XI.58.2019 w sprawie: uchwalenia regulaminu przyznawania stypendium Wójta Gminy Stare Kurowo.

Uzasadnienie

W dniu 23 września 2019 r. Rada Gminy Stare Kurowo podjęła uchwałę Nr XI.58.2019 w sprawie: uchwalenia regulaminu przyznawania stypendium Wójta Gminy Stare Kurowo. Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 1 października 2019 r.

Rada jako podstawę prawną tej uchwały wskazała m. in. art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym, art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 1468) oraz art. 7b ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1983). W myśl przytoczonych przepisów do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów (art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym), jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać i finansować okresowe stypendia sportowe oraz nagrody i wyróżnienia dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe (art. 31 ust. 1 ustawy o sporcie), a także: jednostki samorządu terytorialnego, mogą przyznawać stypendia osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami (art. 7b ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej).

Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych dotyczącym aktów prawnych podejmowanych na podstawie art.18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym przepis ten należy powiązać z delegacją wynikającą z ustawy merytorycznie odnoszącej się do konkretnego rodzaju stypendiów. Podnieść należy w związku z tym, że w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym, w świetle wymogów wynikających z art. 94 Konstytucji, art. 18 ustawy o samorządzie gminnym ma charakter ogólnego przepisu kompetencyjnego, ustalającego podział zadań między organy gminy i nie może być uznany za wystarczającą podstawę wydania aktu normatywnego o charakterze powszechnie obowiązującym, jakim jest akt prawa miejscowego (por. m.in. wyrok NSA z 23 marca 2000 r., II SA/Ka 2407/99, Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych 4/2000, poz. 113; wyrok NSA z 16 maja 2001 r., III SA 2622/00 ; ONSA 3/2002, poz. 114; wyrok NSA z 19 października 2007 r., I OSK 1288/07, niepubl.; wyrok WSA w Warszawie z 30 września 2005 r., I SA/Wa 1354/05, LEX nr 204667; wyrok WSA w Krakowie z 29 grudnia 2006 r., III SA/Kr 255/06, niepubl.). Oznacza to, że przytoczony w uchwale przepis art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym nie stanowił wystarczającej podstawy do podjęcia zaskarżonej uchwały – tak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt II SA/Bd 59/17.

W tym miejscu wskazać należy, że podstawa do ustalania stypendiów za wyniki w nauce została ustalona przez ustawodawcę w art. 90g ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457). Przepis ten jednak określa, że stypendia tego rodzaju przyznawane są przez szkołę, a nie organ wykonawczy gminy. Ustawa o systemie oświaty daje także możliwość ustanowienia przez gminę stypendiów dla uczniów uzdolnionych w art. 90t ust. 1 i art.90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września

1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457). W myśl art. 90t ust. 1 ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży i wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z kolei zgodnie z art. 90t ust. 4 ustawy, w przypadku przyjęcia wymienionych wyżej programów, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze. Podjęcie uchwały, o której mowa w art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, bez wcześniejszego przyjęcia wspomnianego wyżej programu jest niedopuszczalne (por. m.in. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 5 maja 2016 roku, sygn. akt IV SA/Po 207/16, wyrok WSA w Rzeszowie z dnia 16 maja 2018r., sygn. akt: II SA/Rz 359/18).

Należy wyjaśniać, iż organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uprawniony jest do uchwalenia zasad i warunków przyznawania stypendiów dla uczniów po uprzednim utworzeniu programu lokalnego (lub regionalnego), który jest aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie wspierania edukacji. Brak poprzedzenia podjęcia uchwały przyjęciem programu z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty stanowi istotne naruszenie prawa. Przesądza to o nieważności postanowień uchwały realizujących upoważnienie z art. 90t ust. 4 ustawy. Stanowisko w tym zakresie znajduje oparcie w orzecznictwie. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 16 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Rz 359/18, wskazano że: „Dokonując kontroli zgodności zaskarżonego aktu prawa miejscowego z przepisem art. 90t ustawy, to w świetle treści ust. 4 tego przepisu, ustalenie zasad przyznawania pomocy dla uzdolnionych dzieci i młodzieży, możliwe jest wówczas, gdy wcześniej przyjęty został przez daną jednostkę samorządu terytorialnego regionalny lub lokalny program, o jakim mowa w art. 90t ust. 1 ustawy. Z powyższego wynika, że ustawodawca w pierwszej kolejności zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do przyjęcia programu, będącego aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w rozpoznawanej sprawie w zakresie wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Następnie w oparciu o dany program organ stanowiący winien dopiero określić szczegółowe warunki, formy i zakres tej pomocy”. Stypendia ustanowione przedmiotową uchwałą nie znajdują oparcia jednak w żadnym z tych przepisów.

W zakresie stypendiów za osiągnięcia sportowe Rada nie wyczerpała delegacji ustawowej. W myśl art. 31 ust. 3 ustawy o sporcie organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa, w drodze uchwały, szczegółowe zasady, tryb przyznawania i pozbawiania oraz rodzaje i wysokość stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, o których mowa w ust. 1 i 2, biorąc pod uwagę znaczenie danego sportu dla tej jednostki samorządu terytorialnego oraz osiągnięty wynik sportowy. Rada w przedmiotowej uchwale nie ustaliła trybu pozbawiania stypendiów, ani też wysokości stypendiów sportowych, wskazując jedynie tryb ich przyznawania i maksymalną wysokość (§ 3 ust. 1 uchwały). Brak określenia wprost w uchwale wysokości stypendiów narusza także delegację wynikającą z art. 7b ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Regulując w jednej uchwale kwestie dotyczące przyznawania stypendiów za osiągnięcia w dziedzinach: edukacji, sportu i kultury Rada nie uwzględniła, iż jest zobowiązana, z jednej strony, do pełnej realizacji upoważnienia zawartego w każdej z wyżej wskazanych delegacji ustawowych, a z drugiej strony do ścisłego przestrzegania zakresu tych delegacji. Należy tutaj podnieść, że delegacje zawarte w przepisach art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty, ustawy o sporcie i ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej nie upoważniają Rady do określania w uchwale kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania stypendium. Katalog tych osób został już bowiem określony przez samego ustawodawcę. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty do podmiotów uprawnionych do otrzymania stypendium naukowego należą dzieci i młodzież pobierająca naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z ustawą o sporcie do kręgu uprawnionych

podmiotów do otrzymania stypendium sportowego zalicza się osoby fizyczne osiągające wyniki sportowe, a także trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe. Z kolei stypendia za działalność artystyczną przewidziane w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej są kierowane do wszystkich osób, członków wspólnoty samorządowej, zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami. Przewidziany przepisami wyżej wskazanych ustaw krąg podmiotów uprawnionych do otrzymania poszczególnych stypendiów jest zatem ściśle określony, przy czym, co należy zauważyć, nie jest on tożsamy.

Przekroczenie delegacji ustawowej w przypadku stypendiów za wyniki w nauce, a także nie wypełnienie delegacji ustawowej w zakresie stypendiów za osiągnięcia sportowe i kulturalne powoduje, że konieczne było stwierdzenie nieważności uchwały Rady Gminy Stare Kurowo z dnia 23 września 2019 r. Nr XI.58.2019 w sprawie : uchwalenia regulaminu przyznawania stypendium Wójta Gminy Stare Kurowo, w całości.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Paweł Witt